

به نام خدایی که خود، شاعر است			
سوال‌ات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: دی‌ماه
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		
دبیرستان:	سرفصل آزمون: درس ۱ تا ۹ (ترم اول)		
	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه		

ردیف	سؤالات صفحه اول	نمره
۱	<p>الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املای واژه و دستور</p> <p>در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) گل به همه رنگ و برآزندگی / می‌کند از پرتو من زندگی (.....) ۰/۲۵</p> <p>ب) یوسف (ع) در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لئیمی، کریمی کرد. (.....) ۰/۲۵</p> <p>ج) این [مرد] پارسی هم دست‌تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. (.....) ۰/۲۵</p> <p>۲ برای واژه مشخص شده مصراع « من دانم و همچون منی، که اندوه دوری چون بود » یک برابر معنایی از بیت « وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد », بیابید: (.....) ۰/۲۵</p>	
۳	<p>املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) چون بر رُقعۀ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا (احلیت - اهلیت) چیست (.....) ۰/۲۵</p> <p>ب) رنج هیچ کس ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق شناس باش؛ خاصه (قرابت - غرابت) خویش را (.....) ۰/۲۵</p>	
۴	<p>در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املایی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید.</p> <p>الف) خونت با خون بهایت حقیقت در یک طراز ایستاد و عزمت، ضامن دوام جهان شد. (.....) ۰/۲۵</p> <p>ب) شاگرد وفادار حقیرت هر جا به کار صورتگری درمی‌ماند، چاره در مانده گی به شیوه معلّم خود می‌کند. (.....) ۰/۲۵</p>	
۵	<p>در گروه کلمات زیر، دو غلط املایی وجود دارد؛ آن‌ها را پیدا کرده و شکل صحیح هر یک را بنویسید.</p> <p>(آب عجل - صاحب پیرایه - قرض و دین - رفیع و حزیض - وغب و غارب - کید و عداوت - تیمار غم - معاش و زیست) (.....) ۰/۵</p>	
۶	<p>در دو مورد از گزینه‌های زیر، غلط املایی وجود دارد؛ آن‌ها را علامت بزنید:</p> <p>الف) مرگت چنان زندگی را به صخره گرفت و آن را بی‌قدر کرد که مردنی چنان، غبطۀ بزرگ زندگانی شد. ☐ ۰/۵</p> <p>ب) این قصه عجیب‌ترین قصه‌هاست؛ زیرا که در میان دو ضد جمع بود؛ هم فرقت بود، هم وصلت. ☐</p> <p>ج) هر که در مسلخ گرمابه بود، همه بر پای خواسته بودند و نمی‌نشستند تا ما جامه پوشیدیم. ☐</p> <p>د) معلّم که از مخمصه رسته بود، به خون سردی گفت: در علف است؛ حیوان باید بچرد. ☐</p>	
۷	<p>در بیت زیر، نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید.</p> <p>دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد (ت: ؛ (دست:)) ۰/۵</p>	
۸	<p>نوع حذف را در هر یک از موارد زیر، بنویسید.</p> <p>الف) نبینی که یوسف را از روی نیکو، حبس و چاه آمد و از خوی نیکو، تخت و گاه؟ (.....) ۰/۲۵</p> <p>ب) نان خود خوردن به که کمر به خدمت سلطان بستن. (.....) ۰/۲۵</p>	
۹	<p>کدام واژه « دو تلفظی » نیست؟ الف) آموزگار ☐ ب) جاودان ☐ ج) مهربان ☐ د) گمان ☐ ۰/۲۵</p>	
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

به نام خدایی که خود، شاعر است			
سوالیات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: دی‌ماه
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		طراح: یاری
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		سال تحصیلی:
دبیرستان:	سرفصل آزمون: درس ۱ تا ۹ (ترم اول)		تعداد صفحه: ۴
			مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	سؤالات صفحه دوم	نمره						
۱۰	برای واژه «انعام»، یک مترادف بنویسید. (.....)	۰/۲۵						
۱۱	باتوجه به «غبار راهگذارت کجاست تا حافظ/به یادگار نسیم صبا نگه‌دارد» درستی یا نادرستی را تعیین کنید:	۰/۲۵						
	الف) در گروه اسمی «غبار راهگذارت»، واژه «غبار» هسته است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵						
	ب) در گروه اسمی «نسیم صبا» واژه «صبا» وابسته است و نقش «صفت» دارد. درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵						
۱۲	در «شمع جانم را بکشت آن بی‌وفا/ جای دیگر روشنایی می‌کند»؛ «بکشت» به چه معناست؟ (.....)	۰/۲۵						
۱۳	نوع «و» را در عبارات زیر بنویسید.	۰/۲۵						
	الف) رنج هیچ‌کس ضایع مکن و همه‌کس را به‌سزا، حق‌شناس باش. (.....)	۰/۲۵						
	ب) من و برادرم هر یک لنگی کهنه پوشیده بودیم. (.....)	۰/۲۵						
۱۴	جدول زیر را کامل کنید. (با حفظ شخص)	۰/۵						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>فعل</th> <th>امر</th> <th>مضارع اخباری</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>خریده بودی</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	فعل	امر	مضارع اخباری	خریده بودی			
فعل	امر	مضارع اخباری						
خریده بودی								
۱۵	مصرع دوم بیت «چون بگشایم ز سر مو، شکن / ماه ببیند رخ خود را به من» را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید و بنویسید. (.....)	۰/۷۵						
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) تاریخ ادبیات، حفظ شعر و آرایه‌های ادبی								
۱۶	در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است.	۰/۵						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب (* یک واژه اضافه است)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>اتاق آبی / گوشواره عرش</td> <td>جمال میرصادقی / موسوی گرمارودی / سهراب سپهری</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب (* یک واژه اضافه است)	اتاق آبی / گوشواره عرش	جمال میرصادقی / موسوی گرمارودی / سهراب سپهری			
گروه الف	گروه ب (* یک واژه اضافه است)							
اتاق آبی / گوشواره عرش	جمال میرصادقی / موسوی گرمارودی / سهراب سپهری							
	(.....)							
۱۷	«سیاست‌نامه» اثر کیست؟ الف) ناصر خسرو ☐ ب) عنصرالمعالی ☐ ج) آل احمد ☐ د) نظام‌الملک توسی ☐	۰/۲۵						
۱۸	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.	۰/۲۵						
	«کلیله و دمنه» ترجمه «نصرالله منشی» و «اسرارالتوحید» نوشته «محمد بن منور» است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵						
۱۹	مصرع اول بیت «.....» که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را «کدام است؟	۰/۲۵						
	الف) دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین ☐ ب) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن ☐							
۲۰	مصرع دوم بیت زیر را بنویسید.	۰/۷۵						
	تا عهد تو درستم، عهد همه بشکستم							

ادامه سؤالات در صفحه سوم

به نام خدایی که خود، شاعر است			
سوال‌های آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: دی‌ماه
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		طراح: یاری
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		سال تحصیلی:
دبیرستان:	سرفصل آزمون: درس ۱ تا ۹ (ترم اول)		تعداد صفحه: ۴
			مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	سؤالات صفحه سوم	نمره
۱ ۲	باتوجه به «درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند» و بیت زیر، به پرسش پاسخ دهید: «بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد حاصل بی‌حاصلی نبود به‌جز شرمندگی» آرایه مشترک عبارت صورت سؤال و بیت بالا، «حُسن تعلیل» است یا «حس آمیزی»؟ یک دلیل بنویسید. (.....)	۰/۵
۲ ۲	باتوجه به «سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه‌دارد» به پرسش‌ها پاسخ دهید: الف) در مصراع اول، جناس را مشخص کنید. (.....) ب) «زر» مجاز از چیست؟ (.....)	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳ ۳	آرایه کدام گزینه در بیت «چون بدوم، سبزه در آغوش من / بوسه زند بر سر و بر دوش من» وجود ندارد؟ الف) کنایه ☐ ب) مراعات نظیر ☐ ج) تشخیص ☐ د) تشبیه ☐	۰/۲۵
۴ ۴	بیت «چو عشقی که بنیاد آن بر هواست / چنین فتنه‌انگیز و فرمان‌رواست» را از نظر آرایه ادبی «ایهام» بررسی کنید. (.....)	۰/۵
۵ ۵	در عبارت «آفتاب عمر شاعری از مشرق دمید و در جوانی به مغرب رسید.» ارکان سجع را مشخص کنید.	۰/۲۵
۶ ۶	بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه‌های ادبی بررسی کنید. (۲ مورد) «بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد» (.....)	۱
۷ ۲	ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) خواست کزان ورطه، قدم در کشد (.....) ب) بر تالابی از خون خویش، در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای (.....) ج) زین کاروانسرای، بسی کاروان گذشت (.....) د) معلم در بیرنگ اسب، حرفی به کارش بود. (.....) ن) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید. (.....) و) ما به گوشه‌ای باز شدیم و مکاری از ما سی دینار مغربی می‌خواست. (.....) ه) چو گفتمش که دلم را نگاه‌دار، چه گفت؟ (.....) ی) پیران قبیلۀ خویش را حرمت دار؛ ولیکن به ایشان مولع مباش. (.....)	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
ادامه سؤالات در صفحه چهارم		

به نام خدایی که خود، شاعر است			
سوال‌ات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: دی ماه
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		
دبیرستان:	سرفصل آزمون: درس ۱ تا ۹ (ترم اول)		
	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	طراح: یاری	سال تحصیلی:
		تعداد صفحه: ۴	

پاسخ تشریحی

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املاي واژه و دستور

- پاسخ پرسش شماره ۱ (الف) برازندگی: شایستگی، لیاقت / (ب) لثیمی: پستی، فرومایگی / (ج) مرمت: اصلاح و رسیدگی.
- پاسخ پرسش شماره ۲ (ب) برابر معنایی واژه «اندوه»، واژه «محنت» است.
- پاسخ پرسش شماره ۳ (ب) شکل املاي صحیح واژگان: الف) اهلیت / (ب) قرابت
- پاسخ پرسش شماره ۴ (ب) غلط املاي عبارت الف) طراز: تراز / غلط املاي عبارت ب) درمانده‌گی: درماندگی.
- پاسخ پرسش شماره ۵ (ب) غلط‌های املاي و شکل صحیح: آب عجل: آب اجل / وغب و غارب: وقب و غارب.
- پاسخ پرسش شماره ۶ (الف) صخره: سخره / (ج) بر پای خواسته بودند: بر پای خاسته بودند.
- پاسخ پرسش شماره ۷ (ت) نقش مفعول / دست: نقش متمم.
- پاسخ پرسش شماره ۸ (الف) حذف فعل «آمد» به قرینه لفظی / (ب) حذف فعل «است» به قرینه معنایی.
- پاسخ پرسش شماره ۹ (واژه «گمان» دو تلفظی نیست!
- پاسخ پرسش شماره ۱۰ (ب) نعمت بخشیدن، بخشش، فضل.
- پاسخ پرسش شماره ۱۱ (الف) درست است / (ب) نادرست است؛ زیرا صبا «مضاف الیه» است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۲ (ب) بکشت: یعنی خاموش کرد.
- پاسخ پرسش شماره ۱۳ (الف) واو ربط (پیوند) / (ب) واو عطف.
- پاسخ پرسش شماره ۱۴ (امر: بخر / مضارع اخباری: می خری).
- پاسخ پرسش شماره ۱۵ (شکل مرتب شده مصراع دوم: ماه رخ خود را به من ببیند).

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

- پاسخ پرسش شماره ۱۶ (الف) «اتاق آبی» اثر «سهراب سهرپی» / «گوشواره عرش» اثر «موسوی گرمارودی».
- پاسخ پرسش شماره ۱۷ (ب) «سیاست‌نامه» اثر «نظام‌الملک توسی» است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۸ (ب) «کلیله و دمنه» ترجمه «نصرالله منشی» و «اسرارالتوحید» نوشته «محمد بن منور» است ✓
- پاسخ پرسش شماره ۱۹ (ب) قسمت ب) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن.
- پاسخ پرسش شماره ۲۰ (ب) بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها.
- پاسخ پرسش شماره ۲۱ (ب) حسن تعلیل؛ زیرا شاعران برای گفته خود دلیل زیبای شاعرانه غیرواقعی آورده‌اند.
- پاسخ پرسش شماره ۲۲ (الف) سر و زر (جناس ناقص اختلافی) / (ب) زر، مجاز از ثروت و دارایی است.
- پاسخ پرسش شماره ۲۳ (د) «وجود ندارد / بوسه بر سر و دوش زدن: کنایه / سر و دوش و آغوش و بوسه: مراعات نظیر / آغوش داشتن چشمه و بوسه زدن سبزه: تشخیص.
- پاسخ پرسش شماره ۲۴ (ب) «هوا» ایهام دارد؛ چون هر دو معنای آن درست است: ۱. هوا و هوس ✓ ۲. بی بنیاد و پایه ✓
- پاسخ پرسش شماره ۲۵ (ب) ارکان سجع: دمید و رسید.
- پاسخ پرسش شماره ۲۶ (ب) تیر جور: اضافه تشبیهی (تشبیه) / تحمل مانند سپر: تشبیه / سپر کردن: کنایه از دفاع / کمان: مجاز از قدرت / تیر و سپر و کمان: مراعات نظیر.

به نام خدایی که خود، شاعر است			
سوال‌ات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: دی‌ماه
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		
دبیرستان:	سرفصل آزمون: درس ۱ تا ۹ (ترم اول)		
	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	طراح: یاری	سال تحصیلی:
		تعداد صفحه: ۴	

پاسخ تشریحی

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب

پاسخ پرسش شماره ۲۷ الف) تصمیم گرفت که خود را از آن گرداب و گرفتاری دور کند.

ب) در کنار آگیری از خون خود و در مسیر عبور تاریخ ایستاده‌ای.

ج) انسان‌ها و حکومت‌های زیادی به کاروانسرای دنیا آمدند و رفتند.

د) معلم در کشیدن طرح اولیه اسب، مشکل داشت.

ن) هرگز حیلۀ انسان‌های حیلۀ گر با خواست و ارادۀ خداوندی که دانای غیب است، برابر نخواهد بود.

و) ما به گوشه‌ای رفتیم و کرایه‌دهنده چهارپا، سی سگۀ طلای مغربی از ما طلب داشت.

ه) وقتی به زلف معشوق گفتم که مرا نرنجان و حمایت کن، می‌دانی چه جوابی داد؟

ی) به بزرگان فامیل خود، احترام بگذار؛ اما زیاد شیفته و مشتاق آن‌ها نباش.

پاسخ پرسش شماره ۲۸ ه) مفهوم بیت « حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگاه دارد »:

قسمت الف) عاشق، سخن عشق را می‌فهمد.

پاسخ پرسش شماره ۲۹ اشاره به این سخن مشهور: «الدَّهْرُ یَوْمَانِ یَوْمٌ لِّكَ وَ یَوْمٌ عَلَیْكَ»:

بیت ب) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد

پاسخ پرسش شماره ۳۰ منظور از واژه «رمه» در این بیت، «مردم» است.

پاسخ پرسش شماره ۳۱ واژه «صبا» در ادبیات فارسی، نماد «پیک و قاصد میان معشوق و عاشق است» (پیام‌رسان).

پاسخ پرسش شماره ۳۲ مفهوم بیت «الف»: غرور و تکبر. / مفهوم بیت «ب»: ناپایداری زندگی و قدرت. /

مفهوم بیت «ج»: وفاداری.

پاسخ پرسش شماره ۳۳ فریب‌کاری و دورویی.

پاسخ پرسش شماره ۳۴ هر دو مورد «برتری باطن بر ظاهر» را مورد تأکید قرار می‌دهند و بیان می‌کنند که باطن و

سیرت افراد، بسیار مهمتر از ظاهر و صورت آنان است و به همین دلیل، باید بیشتر به باطن توجه کرد؛ نه به ظاهر.